

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРІН ІШКІ ТАЛДАУ ҚОРЫТЫНДЫСЫ БОЙЫНША АНЫҚТАМА

2026 жылғы 03 тамыз – 03 қыркүйек аралығындағы кезеңі бойынша «Бөрлі ауданының ішкі саясат бөлімі» мемлекеттік мекемесінің қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жасалды.

Талдау ішкі саясат бөлімі басшысының 2026 жылғы «25» шілдедегі №20 «Бөрлі ауданының ішкі саясат бөлімі» мемлекеттік мекемесінің қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы» бұйрығы негізінде жүргізілді. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу үшін жұмыс тобы келесідей құрамда құрылды:

Исмагулова Акмарал Куандыковна – Бөрлі ауданының ішкі саясат бөлімінің басшысы;

Тлеугалиева Айзада Нурболатовна - Бөрлі ауданының ішкі саясат бөлімінің бас маманы;

Шукиева Мейрамгул Турехановна - Бөрлі ауданының ішкі саясат бөлімінің бас маманы.

Талдау бағыттары:

- мекеменің қызметін қозғайтын нормативтік-құқықтық актілерде және құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- персоналды басқарудың тиімділігі, соның ішінде кадр ауысушылығы;
- мүдделер қақтығысын реттеу;
- ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Талдау жүргізу мерзімі: 03.08.2026 ж. – 03.09.2026 ж.

Талдау кезен: 01.07.2025-01.07.2026 ж.

Мекеменің қызметін қозғайтын нормативтік-құқықтық актілерде және құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Мекеме өз қызметін Қазақстан Республикасының Конституциясы мен Заңдарына, Қазақстан Республикасы Президентінің және Үкіметінің актілеріне, облыс, аудан әкімдіктерінің қаулылары мен әкімдерінің шешімдеріне, өкімдеріне, облыстық ішкі саясат басқармасы мен жоғары тұрған ұйымдардың құжаттарына және өзге де нормативтік құқықтық актілерге, сондай-ақ Бөрлі ауданы әкімдігінің 2005 жылғы 10 қаңтардағы №3 қаулысымен бекітілген Ережесіне сәйкес жүзеге асырады.

Ережеге сәйкес мамандардың құқықтары мен міндеттері, атқаратын лауазымдық өкілеттіліктері бекітілген. Ережеде аталған тұлғалардың функциялары ҚР нормативтік құқықтық актілеріне және Конституцияға сәйкес келеді. Аталған қызметкерлердің қызмет өкілеттілігінен асатын, құқықтары мен бостандықтарын шектейтін нормалар жоқ, сондай-ақ қызметтеріне кедергі келтіретін нормалар анықталған жоқ.

01.07.2025 - 01.07.2026 жыл кезеңінде 80 бұйрық тіркелді. Тіркелген бұйрықтарда сыбайлас жемқорлықтың туындауына әсер ететін нормалар анықталмады.

Ұсыныстар:

ҚР жоғары тұрған нормативтік құқықтық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда Бөрлі ауданының ішкі саясат бөлімінің Ережесіне уақтылы және тиісті деңгейде қажетті өзгерістер мен толықтырулар енгізіп отыру.

ПЕРСОНАЛДЫ БАСҚАРУ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, КАДР АУЫСУШЫЛЫҒЫ

1. «Бөрлі ауданының ішкі саясат бөлімі» мемлекеттік мекемесінің қызметінде 2026 жылғы 01 шілдедегі жағдай бойынша штат саны 4 мемлекеттік қызметші (Исмагулова А.К.-басшы, бас мамандар- Шукиева М.Т., Тлеугалиева А.Н., Еркін А.Е.) және 3 штаттан тыс қызметкерлер (Умирова Г.Х.-басшының хатшысы, Пирог М.А. - іс қағаздарын жүргізу жөніндегі әдіскер (0,5)+ мұрағатшы (0,5), көлік жүргізуші-бос орын).

Талдау кезеңде мемлекеттік қызметшілер арасында кадр ауысушылығы бойынша: жұмысқа қабылданды - 1 мұрағатшы (0,5). Жұмыстан босатылғандар болмады. Бөлімде кадр тұрақтылығы сақталған.

2025 жылдың 01 шілде -2026 жылдың 01 шілде аралығындағы кезеңде тәртіптік жазаға тартылғандар саны- 1 (2025 жылғы 8 қазандағы №19 бұйрығымен бөлімнің бас маманы Мейрамгүл Төрехановна Шүкиеваға ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласы бойынша өз міндеттеріне немқұрайлы қарағаны және оларды тиісті деңгейде орындамағаны үшін «ескерту» түріндегі тәртіптік жаза қолданылды).

Мемлекеттік қызметке кір келтіретін әрекеттер орын алған жоқ. Бос орындар, жаңадан қабылданғандар Enbek.kz порталына мерзімінде енгізілді.

2. «Жастармен жұмыс жөніндегі ресурстық орталығы» КММ (бұдан әрі - ЖРО) 2026 жылғы 01 шілдедегі жағдай бойынша 2025 жылы 15 адам жұмысқа қабылданып, 15 адам өз еркімен жұмыстан босатылған (5-еуі декреттік демалысқа кеткен); 2026 жылдың қаңтар-маусым аралығында 14 адам жұмысқа қабылданып, 11 адам босатылған, бала күтіміне орай демалыста - 2 адам.

Талдау кезеңінде жалпы 29 адам жұмысқа қабылданып, 26 адам босатылған. Кадрлардың жиі ауысуы мен тұрақсыздығы — мекеме ішіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін арттыратын және мемлекеттік қызметтің сапасын төмендететін негізгі фактордың бірі саналады.

Оған қоса, 01.06.2026ж. ЖРО мамандары тарапынан ЖРО басшысының үстінен ұжымдық арыз түсті. Шағымда басшылық тараптан қызметкерлерге жүйелі түрде моральдық-психологиялық қысым жасау, қызметтік өкілеттіктерді асыра пайдалану және еңбек заңнамасын бұзу сияқты сыбайлас жемқорлық сипатындағы тәуекелдер мен фактілер көрсетілген. Бұл жағдайлар мекемедегі үлкен кадр тұрақсыздығының басты себебі ретінде айқындалып отыр. Аталған мәселеге қатысты тексеру жұмыстары жүргізіліп, заңнамаға сәйкес ЖРО басшысы Т.Хадышоваға тәртіптік жаза қолданылды және атқаратын қызметінен 30.07.2026ж №17 бұйрықпен босатылды.

2025 жылғы есепті кезең үшін барлық қызметкерлер салық декларациясын Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мерзімде ұсынды.

Мемлекеттік қызметшілермен сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер сақталуда және олардың арасында акциялар, пайлар, жеке кәсіпкерлікпен айналысу фактілері, сыбайлас жемқорлық қылмыстары мен құқық бұзушылықтар жасау

фактілері орын алған жоқ. Мемлекеттік қызметшілер және ЖРО қызметкерлері арасында құмар ойындарға қатысу фактілері анықталған жоқ.

Ұсыныстар:

1)Еңбек заңнамасының сақталуын қамтамасыз ету:

ЖРО-да қызметкерлердің жұмыс уақытының режимін (ҚР Еңбек кодексіне сәйкес) қатаң сақтау. Демалыс және мереке күндері, сондай-ақ жұмыс уақытынан тыс іс-шараларға тарту кезінде қызметкерлердің жазбаша келісімін алу және еңбекақыны заң бойынша (үстемеақымен) төлеу;

2)Функционалдық міндеттерді біркелкі бөлу:

ЖРО ішінде тапсырмаларды бөлудегі теңсіздікті жою. Бекітілген лауазымдық нұсқаулықтарға сәйкес, әр маманның жұмыс жүктемесін қайта қарау;

ЖРО ұжымында қызметкерлердің қызметтік әдеп стандарттарының сақталуы бойынша кезектен тыс түсіндіру жұмыстарын жүргізу.

3)Кадрлық мониторинг және кері байланыс жүйесін енгізу:

Ішкі саясат бөлімінің кадр қызметі тарапынан ЖРО-дағы кадр қозғалысына тоқсан сайынғы мониторинг орнату. өз еркімен жұмыстан шығатын қызметкермен жұмыстан кетудің шынайы себептерін анықтап отыру.

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫН РЕТТЕУ

Мемлекеттік сатып алу, бюджет қаржысын ашық бақылау мен мониторингті күшейту — жемқорлықты жоюдың ең басты жолы. Мемлекетте бұл бағытта бақылауды қатайту және процестерді барынша ашық ету үшін маңызды қадамдар жасалып жатыр.

Мекемеде 2025 жылы бөлінген бюджет қаражаты мақсатты жұмсалып, барлық мемлекеттік сатып алулар арнайы электрондық веб-порталда ашық жүреді және процедуралар заң аясында өткізілді. Үкіметтік емес ұйымдар арқылы жүзеге асырылатын әлеуметтік жобалардың конкурстары мемлекеттік сатып алу платформалары арқылы заң аясында ашық өткізіліп, қаржының мақсатты жұмсалыуына және жобалардың іске асырылуына мониторинг жасалады.

Берлі ауданының ішкі саясат бөлімі бойынша 2025 жылы мемлекеттік сатып алулар бойынша **45** келісімшарт жасалды. Оның ішінде: баға ұсынымдары бойынша – **4**; тікелей шарт жасау жолымен бір көзден сатып алу - **21**; мемлекеттік әлеуметтік тапсырыспен - **13**; мемлекеттік ақпараттық саясатты жүргізу жөніндегі қызметтер **7**.

2026 жылдың қаңтар-маусым айында мемлекеттік сатып алулар бойынша **26** келісімшарт жасалды. Оның ішінде: баға ұсынымдары бойынша - **3**; тікелей шарт жасау жолымен бір көзден сатып алу - **9**; мемлекеттік әлеуметтік тапсырыспен - **5**; мемлекеттік ақпараттық саясатты жүргізу жөніндегі қызметтер **8**;Өткізілмеген мемлекеттік сатып алу бойынша бір көзден сатып алу-**1**.

ЖРО бойынша 2025 жылы мемлекеттік сатып алу бойынша **100** келісімшарт жасалды: Тікелей шарт тұжырымы бір дереккөздерден сатып алу **31**, өткізілмеген мемлекеттік сатып алу бойынша бір көзден сатып алу **12**, баға ұсынысына сұрау салу бойынша **57** келісімшарт жасалды.

ЖРО бойынша 2026 жылдың 6 айында мемлекеттік сатып алу бойынша **33** келісімшарт жасалды: Тікелей шарт тұжырымы бір дереккөздерден сатып алу **18**, өткізілмеген мемлекеттік сатып алу бойынша бір көзден сатып алу **4**, баға ұсынысына сұрау салу бойынша **9**, кепілді тапсырыс бойынша **2** келісімшарт жасалды.

Шарт шеңберіндегі Тараптардың өз міндеттемелерін орындамауына немесе тиісінше орындамауына қатысты даулар мен келіспеушіліктер орын алған жоқ. Барлық келісімшартқа қатысты Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл талаптары сақталды.

Кемшіліктерге жол бермеу мақсатында мемлекеттік сатып алу заңнамасындағы өзгерістерді түсіндіру бойынша семинарларға мамандар ішкі саясат бөлімі бойынша 2025 жылы – 1 рет (2026 ж – қарастырылған жоқ), ЖРО бойынша 2025 ж-2 рет, 2026ж-1 рет жіберілді.

Сондай-ақ, «Ашық бюджеттер» порталына (budget.egov.kz) бюджеттік бағдарламалардың жобалары, қаржылық есептер белгіленген мерзімде салынып отырады.

Мемлекеттік сатып алу саласында сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол берілмеді. Осы Заңның 6-бабына сәйкес мемлекеттік сатып алуға қатысуға байланысты шектеулер талаптары сақталды.

Конкурстық комиссия мүшелерінің туыстық қатынастары анықталған жоқ. Мүдделер қақтығысы орын алған жоқ.

Ұсыныстар:

конкурстық комиссия мүшелерінің жауапкершілігін арттыру; сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол берілмеуді қадағалау;

мемлекеттік сатып алу рәсімдерін ҚР «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңының және Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларының талаптарына сәйкес жүргізу және бұзушылықтарға жол бермеу.

Туыстық байланыстарды тексеріп отыру.

Бөлімнің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелер

Жеке және заңды тұлғалардың арыз-шағымдарымен жұмыс Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 29 маусымдағы №350 Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік Кодексі негізінде жүргізіледі. Жеке және заңды тұлғалардан түскен арыз-шағымдар ЭАҚБЖ (ЭСЭДО), Е-өтініш бағдарламаларына уақтылы тіркеліп, өтініш иелеріне жауап берілді. 2025 жылы ЖТ-5, ЗТ-5, 2026 жылы ЗБТ-1 өтініш келіп түсті. Өтініштерді қабылдаудан бас тарту фактілері орын алған жоқ.

ЖРО-да жеке және заңды тұлғалардың арыз-шағымдарымен жұмыс Е-өтініш порталы арқылы жүзеге асырылады. 2025 жылы 4 ЖТ, 2 ЗТ өтініш түсті. Барлық келіп түскен өтініштер қанағаттандырылды.

Өтініштерді қабылдаудан бас тарту фактілері орын алған жоқ.

Е-Өтініш ақпараттық жүйесіндегі өтініштердің, «Қызмет бабында пайдалану үшін» деген белгісі бар құжаттардың орындалу мерзімдерінің сақталуына және құзырлы органдарға есептілігін ұсынуға жауапты тұлғалар тағайындалды.

Өз өкілеттігі шеңберінде Бұлтты құжатайналымы, «Е-өтініш» бірыңғай платформасы жүйелерінде жеке және заңды тұлғалардың арыз-өтініштері мен өзге де жүгінулерін қарау және сапалы орындау бас мамандардың міндетіне жүктелді.

Заңға қайшы әрекеттер туындаған жоқ.

Сондай-ақ, ЖРО «Бірыңғай кадр жүйесіне кадрлық іс жүргізу мәліметтерді енгізу жұмыстары жүруде. 2026 жыл басынан бері жалпы 63 бұйрық енгізілді: (жүктілік және босану бойынша демалыс беру — 4, жұмыстан босату — 11,

жұмысқа қабылдау — 14, бос лауазымның міндеттерін қосымша жүктеу — 1, еңбек демалысын беру — 21, бала күтіміне орай демалыс беру — 3, жалақысы сақталмайтын демалыс беру — 4, тәртіптік жаза қолдану — 2, демалыстан шақыртып алу — 3).

Ұсыныстар:

1.Өтініштерді қарау мерзімін және жауап беру сапасын жоғары деңгейде заң талаптарына сәйкес қамтамасыз ету.

2.Е-Өтініш ақпараттық жүйесіндегі өтініштердің, «Қызмет бабында пайдалану үшін» деген белгісі бар құжаттардың орындалу мерзімдерінің сақталуына және құзырлы органдарға есептілігін ұсынуға жауапты тұлғалардың жауапкершілігін арттыру.

3.БКЖ-дегі кадрлық мәліметтердің толықтығы мен сапасын тексеру

4.ЖРО мамандарының жүктемесін оңтайландыру: БКЖ жүйесіндегі жұмыс тоқтап қалмауы үшін қызметкерлердің өзара алмасу және рұқсат құқықтарын беру алгоритмін бекіту.

Қорытынды: Бөрлі ауданының ішкі саясат бөлімінің қызметіне сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу барысында күрделі мәселелер анықталған жоқ. Мекемеде жұмыстың өту барысы заңнама талаптарына сәйкес жүзеге асырылуда.

Ұсыныстар: Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдаудың қорытындысына сәйкес жұмыс барысында:

1. Кадр ауысушылығы мен қызметке қабылдау процедураларын жүзеге асыру кезінде заңнама талаптарын сақталсын;

2. Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау бойынша уақтылы ай сайын есеп тапсырылсын.

3. Мемлекеттік сатып алуды ҚР «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңының, Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларының талаптарына сәйкес жүргізу және бұзушылықтарға жол бермеу.

Бөрлі ауданының
ішкі саясат бөлімінің басшысы

А.Исмагулова

Жұмыс тобының мүшелері:

А.Тлеугалиева

М.Шукиева